

[Udenrigsministeren]

Som jeg nævnte det i min indledende redegørelse, har samtlige Israels naboer, herunder palæstinenserne og PLO, tilsluttet sig konference-modellen, og derfor er det ikke rigtigt, som man en gang imellem hører det fremstillet i debatten, at araberne ikke vil forhandle med Israel. Det er ikke rigtigt på det nærmeste at fremstille Israel som en forsmået bejler i fredsprocessen – de tider er for længst forbi. Det, som araberne derimod en bloc siger nej til, er individuelle eller separate fredsforhandlinger med Israel – altså det, som premierminister Shamir mener at kunne tilbyde.

Men den brik, vi altså i dag mangler i puslespillet, er Israel – eller rettere sagt den ene halvdel af Israel, nemlig den halvdel, som premierministeren står for. Den anden halvdel – den, som udenrigsministeren står for – har jo længe arbejdet energisk for konferencen. Kompromiset imellem de to synspunkter er jo helt logisk en international conference som en ramme om eller, om man vil, en paraply over direkte forhandlinger imellem konfliktens parter, og det er dette krompromis, som den danske regering, De Tolv og mange andre lande går ind for. Det er et kompromisforslag, som er blevet accepteret i en meget bred kreds. Ud over den israelske udenrigsminister gælder det Jordans konge og Egyptens præsident, om end med forskellige udgangspunkter.

Men vi har også gennem det seneste år kunnet notere en vis bevægelse i det sovjetiske synspunkt. Sovjetunionen går fuldt og helt ind for en conference, men stiller sig forbeholdent, når det kommer til en conference som en ramme om direkte forhandlinger. På dette punkt som lykkeligvis på en række andre punkter fornemmer man imidlertid en øget fleksibilitet fra sovjetisk side, og der er ingen tvivl om, at denne fleksibilitet igen vil have betydning for f.eks. den syriske stillingtagen.

Jeg nævnte i min indledende redegørelse, at det bestemt ikke vil fremme muligheden for overhovedet at få forhandlinger i gang, hvis lande, der ikke er part i konflikten, på forhånd prøver at fastlægge resultatet af sådanne forhandlinger – ja, jeg kunne have tilføjet »tværtimod«, for det at sige til parterne, at nu skal de forhandle og samtidig prøve at fortælle dem, hvilken løsning de skal nå frem til, er jo det samme som at sige, at man lige så godt kan undvære forhandlingerne. Og hvis vi fra dansk side

benytter en sådan fremgangsmåde, ville det være den allerbedste foræring, vi kunne give de kræfter, som kun er interesseret i at søge den nuværende tingenes tilstand fortsat.

Det er derfor, vi fra regeringens side advarer imod at stå frem og sige, som flere har sagt det under debatten her i dag, at målet er en selvstændig palæstinensisk stat. Selvfølgelig er en selvstændig palæstinensisk stat da en mulighed, men der er da også andre muligheder. Der har f.eks. mellem PLO og kong Hussein været talt om en jordansk-palæstinensisk konføderation, og man kunne også tænke sig andre muligheder. Men det helt afgørende må være, at det, man forhandler om, er, at palæstinenserne kommer til at udøve deres selvbestemmelsesret. Hvordan det skal ske, er det, man skal afgøre ved forhandlingerne, og derfor ville det være så forkert på forhånd at prøve på at udtale sig om, hvad disse forhandlinger skal føre til.

Jeg vil også her tilføje, at palæstinenserne nærmeste forbundsfæller, de arabiske lande og ikke mindst Egypten og Jordan, finder, at det er et spørgsmål, som ikke bør søges afgjort på forhånd.

Jeg vil gerne understrege, at regeringen i sine løbende kontakter med flere af konfliktens parter har modtaget direkte henstillinger om at medvirke til, at man undgår at komme frem til formuleringer, der går ud over en henvisning til de to sikkerhedsrådsresolutioner, som der er henvist til i den dagsorden, vi vedtager om lidt.

Jeg synes, det er noget, vi bør tage til efterretning her i Danmark, for vi må ikke risikere, om jeg så må sige, at blive mere arabiske end araberne selv.

Endvidere har det også været nævnt i debatten og antydnet her i dag, at det, man oplever i de besatte områder, måske ikke er en spontan aktion, men måske er et led i sædvanlig terrorvirksomhed. Det forekommer mig ikke at være korrekt. Enhver, der har fulgt med i udviklingen, vil vide, at det hele begyndte nogle få dage ind i december sidste år, da et israelsk militærkøretøj påkørte nogle palæstinensere i Gaza. Det er sket før, men denne gang var det åbenbart den tilfældige dråbe, der fik bægeret til at flyde over. I løbet af kort tid kom det til uroligheder i hele Gazaområdet; det bredte sig til Vestbredden og endelig til det ellers så fredelige østlige Jerusalem – ja, sågar palæstinensere i selve Israel gik i sympatiaktion, og det er ikke sket før.